

26. 09. 2019

nr RPW. 27564/2019 P
Zał.

(podpis)

03980200233159
RPW/27564/2019 P
2019-09-26

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 23 września 2019 r.

DWM-WOPG.054.7.2019.MT

Sz. P.
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu RP

Odpowiedź na oświadczenie nr BPS/043-83-2358/19

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź, zgodnie z właściwością, na oświadczenie skierowane do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, złożone przez Pana Senatora Roberta Dowhana podczas 83. posiedzenia Senatu RP w dniu 2 sierpnia 2019 r., dotyczące możliwości wykreowania dodatkowych narzędzi dla samorządów lokalnych w obszarze pomocy społecznej, edukacji czy doradztwa dla cudzoziemców.

Szanowny Panie Senatorze,

uprzejmie informuję o rozwiązaniach funkcjonujących w obszarze oświaty, których celem jest ułatwienie integracji cudzoziemcom migrującym do naszego kraju.

Przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r., – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r., poz. 1148) oraz w rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej

z 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz.U. poz. 1655) umożliwiają cudzoziemcom nieodpłatną naukę w szkołach publicznych na zasadach obywateli polskich. Osoby przybyłe z zagranicy będące w wieku obowiązku szkolnego i obowiązki nauki przyjmowane są z mocy prawa do szkół podstawowych, w rejonie których mieszkają, natomiast w przypadku innych szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych, w tym szkół kształcących w zawodach – w miarę posiadania przez szkołę wolnych miejsc. W przypadku, kiedy szkoła nie dysponuje wolnymi miejscami organ prowadzący szkoły na danym terenie wskazuje szkołę, posiadającą wolne miejsca.

Uczniowie przybywający z zagranicy kwalifikowani są do danej klasy na podstawie dokumentów, przez które rozumie się:

- 1) świadectwo, zaświadczenie lub inny dokument stwierdzające ukończenie szkoły lub kolejnego etapu edukacji za granicą lub
- 2) świadectwo, zaświadczenie lub inny dokument wydane przez szkołę za granicą, potwierdzające uczęszczanie ucznia przybywającego z zagranicy do szkoły za granicą i wskazujące klasę lub etap edukacji, który uczeń ukończył w szkole za granicą, oraz dokument potwierdzający sumę lat nauki szkolnej ucznia lub pisemne oświadczenie dotyczące sumy lat nauki szkolnej ucznia, złożone przez rodzica ucznia albo pełnoletniego ucznia, jeżeli ustalenie sumy lat nauki szkolnej nie jest możliwe na podstawie świadectwa, zaświadczenia lub innego dokumentu.

Uczeń przybywający z zagranicy może być kwalifikowany do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr lub rok kształcenia oraz przyjmowany do publicznej szkoły także z uwzględnieniem wieku ucznia lub opinii rodzica ucznia albo pełnoletniego ucznia wyrażonej w formie ustnej lub pisemnej.

Dla uczniów przybywających z zagranicy szkoła organizuje bezpłatną naukę języka polskiego w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego. Takie zajęcia są prowadzone indywidualnie lub w grupach w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka polskiego w stopniu umożliwiającym udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, nie niższym niż dwie godziny lekcyjne tygodniowo. Jednocześnie uczeń przez

12 miesięcy może korzystać także z dodatkowych zajęć wyrównawczych z przedmiotów nauczania, jeśli taką potrzebę stwierdzi nauczyciel prowadzący. Łączny wymiar dodatkowych zajęć z języka polskiego i dodatkowych zajęć wyrównawczych nie może przekroczyć 5 godzin w tygodniu.

Od 1 września 2017 r. umożliwiono organom prowadzącym szkoły publiczne i niepubliczne tworzenie oddziałów przygotowawczych dla osób przybywających z zagranicy. Do oddziału przygotowawczego może zostać zakwalifikowany uczeń w przypadku stwierdzenia, że ma on trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego. Wśród takich problemów wymienić można te związane z m.in. wcześniejszym kształceniem za granicą lub zaburzenia komunikacyjne, związane z nieznaną lub słabą znajomością języka polskiego. Oddział przygotowawczy może być utworzony również w trakcie roku szkolnego.

Celem wprowadzonych rozwiązań jest umożliwienie szybkiego i efektywnego włączenia tych uczniów do polskiego systemu oświaty, wprowadzenie ułatwień w adaptacji ucznia do nowych warunków nauki, uzyskanie szybkiej i efektywnej nauki języka polskiego, w tym języka specjalistycznego, niezbędnego do aktywnego udziału w zajęciach z poszczególnych przedmiotów nauczania w istniejących w szkole klasach regularnych, a tym samym – pełne włączenie i zintegrowanie uczniów z polskim systemem oświaty. Dlatego też czas nauki ucznia w oddziale przygotowawczym został ograniczony do roku szkolnego, w którym uczeń został przyjęty do oddziału, przy czym istnieje możliwość skrócenia lub wydłużenia okresu nauki, ale nie więcej niż o jeden rok szkolny.

Ucznia cudzoziemca może wspierać w szkole osoba zatrudniona w charakterze pomocy nauczyciela, władająca językiem kraju pochodzenia ucznia – przez 12 miesięcy.

Jednostki samorządu terytorialnego będące organami prowadzącymi szkoły, w których uczą się uczniowie przybyli z zagranicy, otrzymują dodatkowe środki finansowe. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu

terytorialnego w 2019 r. (Dz. U. poz. 2446)¹ określono wagi dla poszczególnych grup uczniów, w tym wagi dla uczniów cudzoziemskich, dla których szkoła prowadzi dodatkowe zajęcia z języka polskiego, a także organizuje naukę w oddziałach przygotowawczych.

Ponadto, na gruncie przepisów oświatowych określono zasady ustalania poziomu wykształcenia osób przybyłych z zagranicy, na podstawie którego można wskazać dalsze, dostępne ścieżki edukacyjno-zawodowe, czyli możliwości kontynuowania nauki w szkołach lub uczelniach, bądź podjęcia pracy.

Tryb i zasady określania poziomu wykształcenia posiadaczy świadectw uzyskanych w zagranicznych systemach oświaty są jednakowe dla wszystkich obywateli, nie zależą od posiadanego obywatelstwa czy statusu. Uznanie poziomu wykształcenia i uprawnień do dalszej nauki następuje z mocy prawa lub na podstawie decyzji kuratora oświaty, w wyniku postępowania administracyjnego. Dla uchodźców oraz osób znajdujących się pod ochroną uzupełniającą na terytorium Polski, a także dla osób poszkodowanych w wyniku kryzysów humanitarnych, opracowano specjalną, bardziej elastyczną procedurę potwierdzania wykształcenia w przypadku niekompletnej dokumentacji przebiegu kształcenia za granicą.

Podstawą prawną regulującą tryb i zasady uznawania poziomu wykształcenia uzyskanego w zagranicznym systemie oświaty są:

- 1) ustawa o systemie oświaty (art. 93-93h, Dz.U.2018.1457 t.j.) oraz
- 2) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 2015 r. w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r., poz.447, Dz.U. z 2016 r., poz.369).

Wymienione powyżej akty prawne stanowią narzędzia, z których korzystają bezpośrednio zarówno osoby indywidualne, jak też szkoły, instytucje, kuratorzy oświaty oraz organy prowadzące szkoły.

Od 2016 r. wdrażany jest w Polsce Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK), wprowadzony ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym

¹ Rozporządzenie wydawane jest co roku na kolejny rok budżetowy.

Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.). Celem ZSK jest zwiększenie dostępności oraz wyższa jakość kwalifikacji (zestawów efektów uczenia się nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący) możliwych do uzyskania w Polsce. Poprzez przypisanie kwalifikacjom objętym ZSK poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, ZSK umożliwia wzajemne odniesienie tych kwalifikacji oraz odniesienie ich do Europejskiej Ramy Kwalifikacji (ERK).

Obecnie, systemy oparte na ramach kwalifikacji odniesionych do ERK funkcjonują w większości krajów Unii Europejskiej. Ramy kwalifikacji nie są narzędziem uznawania kwalifikacji, jednakże ułatwiają ocenę kwalifikacji uzyskanych w tych krajach oraz porównanie ich – za pośrednictwem ERK – do polskich kwalifikacji włączonych do ZSK, którym przypisano poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Z poważaniem

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Maciej Kopeć
Podsekretarz Stanu